

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, NOVEMBER – LAPKRIČIO 11, 2014 • Vol. CV Nr. 133 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 11-10-2014

ŠIAME NUMERYJE:

Žavios improvizacijos po
Čikagos skliautais – 4 psl.

R. Stepanauskas:
nesu vienintelis, vertas
apdovanojimo – 5 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Berlynas. 2014 m. lapkričio 9 d.

EPA-ELTA nuotr.

Milijonas susirinko atšvęsti Berlyno sienos griūties

Daugiau kaip milijonas žmonių sekmadienį Vokietijos sostinėje paminėjo 25-ąsias Berlyno sienos griūties metines. Tada, 1989 metų lapkričio 9-ąją, buvo atidaryta siena tarp Vokietijos Federacinės Respublikos ir Vokietijos Demokratinės Respublikos. Prisimenant šį istorinį įvykį, siena sekmadienį simboliškai griuvo antrąkart: 7 000 baltų balionų, nuo penktadienio žymėjusių buvusios sienos ribas, vakare pakilo į dangų. Tuo metu nuskambėjo Beethoven „Odė džiaugsmui“.

Ši išpūdinga akcija, pradėta prie Brandenburgo vartų, buvo visą dieną trukusių iškilnių kulminacija. Šviečiančių balionų siena Berlyno centre driekėsi 15 km.

Šimtai tūkstančių žmonių dalyvavo minėjimo šventėje, kuri truko iki pat vėlaus vakaro. Berlyno meras Klaus Wowereit prie Brandenburgo vartų pabrėžė, kad vokiečiai

didžiuojasi ir yra laimingi, kad prieš 25 metus siena griuvo. Iškilnėse dalyvavo ir buvęs Sovietų Sąjungos vadovas Michailas Gorbačiovas bei buvęs Lenkijos prezidentas Lech Walesa.

Vokietijos kanclerė Angela Merkel viename renginių kalbėjo: „Sienos griūtis mums parodė: svajonės pildosi“. Ji pridūrė: „Šia patirtimi mes norime pasidalyti su savo partneriais pasaulyje“. Dalykus esą galima pakreipti tinkama linkme – tokia yra sienos griūties žinia. Kanclerė šiame kontekste minėjo Ukrainą, Siriją, Iraką.

Popiežius Pranciškus Romoje pareiškė viltį, kad bus nugriautos ir kitos sienos. „Mums reikia tiltų, ne sienų“, – sakė jis tikintiesiems Šv. Petro aikštėje. Popiežius prisiminė, kad Berlyno sienos griūtis turėjo didelį poveikį ir Bažnyčiai.

ELTA

Iš nežinios į nežinių

Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune atidaryta fotografijų paroda „Iš nežinios į nežinių: Antrojo pasaulinio karo atbėgėliai Lietuvoje.“

Šios parodos kuratorė Vaida Sirvydaitė-Rakutienė primena, jog ši- met sukanka 75 metai, kai Antrojo pasaulinio karo pabėgėliai – civiliai ir internautieji lenkų kariai, traukdamiesi iš 1939 metų rugsėjo 1-ąją Vokietijos užplūtos Lenkijos, miniomis užplūdo Lietuvą. Kiek vėliau, tu pačių metų spalį, atvyko ir valdžios tremiami Vokietijos bei Sovietų Sąjungos gyventojai.

– 6 psl.

Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus archyvo nuotraukos

Pavyduolį kankina ne tik nelaimės, kurios jį užgula, bet ir pasisekimai, kurie aplanko kitus – C. Colton

Šių metų spalio mėnesį viešėdamas 4-ajame Baku tarptautiniame humanitariniame forume turėjau keistą susitikimą, apie kurį, nors jo būta privataus, man regis, verta papasakoti. Juolab kad nesiruošiu viešai dėstyti, ką atsakė mano pašnekovas.

Įdomus pats nutikimas. Pasibaigus oficialiems humanitarinio forumo renginiams priėjo vienas rusakalbis – to paties Baku tarptautinio humanitarinio forumo svečias. Prisistatė esąs iš Rusijos. Pasiteiravo, ar neatsisakytum susitikti privačiam pokalbiui. Kai neprieštaravau, dar pridūrė, kad jo pavardė – lietuviška. Jis esąs lietuvių kilmės. Žvilgtelėjęs į ant jo kaklo kabančią forumo svečio kortelę išties išvydau lietuvišką – Peteraičio – pavardę.

Ši aplinkybė pasirodė įdomi. Ko galėtų pageidauti lietuviško kraujo turintis rusas iš Toljačio?

Sutartą valandą Peteraitis pasibeldė į viešbučio kambario duris. Po ilgokai trukusių įžanginių pasakojimų apie azerbaidžanietiškus išpūdžius svečias galų gale prisipažino, koks tikrasis vizito tikslas. Jam rūpi išsiaiškinti, kodėl Lietuva nekenčia Rusijos ir pataikauja Jungtinėms Valstijoms.

Svečio klausimas nulylė. Iš lietuviško kraujo turinčio rusakalbio tikėjausi visai kitokių klausimų. Juolab kad tuo metu Rusijos ginkluotosios pajėgos ypač aršiai puolė Ukrainą...

Peteraičiui iš Toljačio taip ir atsakiau: kur kas prasmingesnė diskusija, „kodėl Rusija nekenčia visų aplink ją gyvenančių tautų?“

Pokalbis su ponu Peteraičiu užtruko. Stengiausi nuoširdžiai išgulyti lietuviškąją poziciją, įskaitant ir akivaizdžiausią faktą, jog Amerika nėra sykiu nebuvo okupavusi Lietuvos, tuo tarpu Rusija engė Lietuvą apie 200 metų ir dabar dar nesiliauja skriausti, manipuliudama itin aukštomis naftos ir dujų kainomis...

Kodėl prisiminiau šį nutikimą?

Man regis, tai – dar vienas konkretus pavyzdys, kokia galinga, įtakinga ir agresyvi šiandieninė Kremliaus propaganda, jei net aukštąjį išsilavinimą turintys lietuvių kilmės rusakalbiai iš Toljačio mano, jog tris milijonus gyventojų vos tesuskaičiuojanti Lietuva pajėgi nuskriausti 140 mln. gyventojų turinčią Rusiją.

Bet liūdniausia, kad panašaus pobūdžio klausimų, kokius pateikė Peteraitis iš tolimojo Toljačio, nuolat girdžiu ir Lietuvoje. Beveik visur, beveik – kasdien. Nejaugi ne tik Rusijos, bet ir Lietuvos visuomenė taip apkvailinta, kad nepajėgi atskirti agresoriaus nuo besiginančiojo, teisybę sakančio nuo melagio, nuoširdžiai abejojančio nuo paniką skleidžiančio demagogo?

Bet kaip sugebėsime atskirti blogietį nuo geriečio, jei visuomet... pritrūkstame drąsos stabdydami Kremliaus melą. Būtent: „norint stabdyti Kremliaus melą – reikalinga drąsa“. Šiuos žodžius ištarė Mantas Martišius, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narys, VU Komunikacijos fakulteto dėstytojas (15min.lt). Prezidentė Dalia Grybauskaitė pateikė Seimui svarstyti įstatymą, įpareigojantį, jog ne mažiau kaip 90 proc. retransliuojamų televizijų Lietuvoje būtų skelbiamos ES ir NATO valstybių kalbomis. Bet parlamentarai kažkodėl tokiam pasiūlymui nepritarė. Pasiteisinimų sugalvojo įvairiausių. Pats primityviausias – esą Lietuvos žiūrovai atsparūs melui ir propagandai.

Kur gi ne? Tik kam tada visos pasaulio firmos, net pačios menkiausios, skiria pinigų savo prekių reklamai, jei reklama neturi mums įtakos. Be kita ko, prisiminkime šiuos palyginimus: TNS duomenimis bendras keturių pagrindinių retransliuojamų rusiškų televizijų žiūrovų skaičius beveik du kartus viršija nacionalinės Lietuvos televizijos LRT

„Kuo labiau abejoji, tuo mažiau pasitiki“

GINTARAS VIŠOCKAS

žiūrovų auditoriją (15 proc. ir 7 proc.). Taigi galimybių matyti rusiškąs TV – daug, o bent jau paviršutiniškai susipažinti su Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Ispanijos, kur gyvena daug lietuvių, televizijomis – minimalus.

Žurnalo „Valstybė“ redaktorius Eduardas Eigirdas dar aštresnis, apibendrinamas Lietuvos Seimo sprendimą atmesti Prezidentės D. Grybauskaitės įstatymo projektą, suteikiantį Lietuvos žiūrovams turėti daugiau laisvės renkantis Vakarų televizijas.

Paskutiniame žurnalo „Valstybė“ numeryje kolega net užsimena, jog šis konkretus mūsų politikų sprendimas panašus į priesaikos sulaužymą. Mat mūsų parlamentarai, atmesdami Prezidentės projektą, paliko galioti Kremliui naudingas žaidimo taisykles. „Šiandien vartotojas, išgydamas kabelinių televizijų ‘Viasat’ ar ‘Gala’ paslaugas ir norėdamas žiūrėti mokamas televizijas, turi minimalias galimybes daryti įtaką tam, kokios programos jam bus transliuojamos už jo sumokėtus pinigus. Taip vartotojas, norintis žiūrėti, pavydžiui, BBC, CNN, ‘Eurosport’ ar kitas Vakarų televizijas, beveik visada pasmerktas mokėti ir už Rusijos propagandines televizijas, nes jos įtraukiamos į tą patį paketą. Taip didelė dalis Lietuvos vartotojų, perkančių šias paslaugas, net ir nežiūrėdami propagandinių Rusijos televizijų, priverčiami sumokėti ir finansuoti Kremlių“.

O juk Rusija, įpiršdama mums savo filmus apie čiapaėjus, šaunius FSB karininkus ar GRU specialiųjų pajėgų profesionalus dar turi įvairiausiomis užsienio kalbomis transliuojamą „Russia Today“, kurios metinis biudžetas – daugiau nei išpūdingas. Daugiau nei 300 mln. JAV dolerių. Ši televizija transliuojama pačiomis populiariausiomis užsienio kalbomis.

„The Economist“ apžvalgininkas Edward Lucas delfi.lt įrodinėja, jog ši televizija, tegul tiesiogiai ir nereklamuoja Rusijos, vis tik labai pavojinga šalims, kur tik iškelia savo koją. Pavojinga ir Didžiosios Britanijos žiūrovams, kur neseniai įžengė. Mat ji skatina kuo daugiau abejoti. Bet abejoti ji kviečia ne blogais, bjauriais, apgailėtinais, o būtent padoriais, sąžiningais, teisingais dalykais. O tai reiškia, kad kuo žiūrovas „labiau abejoja, tuo mažiau pasitiki“.

Todėl ir įsigeria kalamas mums į galvas melas, esą pats didžiausias blogis atkeliauja iš JAV, esą Vakarai specialiai, sąmoningai griaua krikščionybę, nacionalinę valstybę ir šeimos institutą, esą Lietuva skursta būtent todėl, jog pasirinko konf-

rontaciją su neva geraširde, nuoširdžia, NATO bombardavimų bijančia Rusija...

Tuo tarpu Rusija nesisiruošia užkasti virš mūsų galvų pakelto karo kirvio. Lietuviškoje ir rusiškoje spaudoje būta daug pranešimų, ką apie artimiausius Rusijos veiksmus manęs istorikas Jurijus Felštinskis. Jis neabejoja, jog Rusija ruošiasi dideliui karui Europoje. Istorikas įsitikinęs, kad Baltijos valstybes

Vladimiro Putino vadovaujama Rusija būtina puls. Puls dar ir dėl to, kad taika Putinui – asmeniškai pavojinga.

Kad Kremlius ruošiasi rimtiems kariniams išpuoliams, byloja ir tai, kad Rusijos ginkluotosios pajėgos rengia dažnus ir skaitlingus karinius mokymus visoje Rusijos teritorijoje – nuo Kaliningrado iki Vladivostoko.

Rusija visus savo karinius įsipareigojimus, duotus Vakarams, vienašališkai anuliuoja, o Vakarai dėl tokio elgesio – net nesipiktina. Pavyzdžiui, jau keletą metų iš eilės Rusija neinformuoja NATO, kokias karines pratybas ji rengia Karaliaučiaus srityje.

Kaip stipriai įsukta Rusijos karinė mašina, išduoda ir rezervistų šaukimo tvarkos pakeitimai, ir kelis kartus išaugusios išlaidos ginkluotės įsigijimui, ir atvirai chamiška Kremliaus politikų retorika.

Putiną agresyviems veiksams skatina ir aplinkybė, jog Krymas buvo atiduotas Rusijai be jokio pasipriešinimo. Jei Krymas nebūtų atiduotas be kovos, galbūt ir Donbaso bei Luhansko įvykiai būtų pakrypę Ukrainai naudingesne kryptimi.

Kad iš dabartinės Rusijos nėra ko laukti taikos balandžių, mano ir ekonomistas, buvęs V. Putino patarėjas Andrėjus Illarionovas. Savo asmeniniame bloge jis džiaugiasi Ukrainos parlamento rinkimais, parodžiusiais, jog ši šalis, nepaisant milžiniško Rusijos spaudimo, pasuko į Vakarus. Ukrainiečių posūkis į Vakarus – masiškas, negrįžtamas. Ukrainos tauta – kaip niekad vieninga, siekdama ištrūkti iš geležinio Rusijos glėbio.

Bet būtent ši aplinkybė ir nepalieka kitos išeities Putinui – tik pulti Ukrainą plačiu frontu ir ten bandyt įkurti žiaurų okupacinį režimą. Putinas negali pripažinti savo palaimėjimo Ukrainoje. Pripažindamas, jog būtent savo agresyviais išpuoliais suvienijo ukrainiečius, jis tuo pačiu pripažintų ir savo asmeninį pralaimėjimą, susijusį su valdžios ir įtakos praradimu.

Apie liūdnas prognozes vokiškam leidiniui „Deutsche Welle“ leidiniui pasakojo buvęs Lenkijos prezidentas Lech Valesa. „Jei nieko nedarysime, žalieji žmogeliukai pasibels ir į mūsų duris“.

Iškalbingas ir buvusio Švedijos užsienio reikalų ministro Carl Bildt pastebėjimas, jog Europos Sąjungos valstybės visame pasaulyje turi apie 57 tūkst. diplomatų, kurie, kad ir kaip skaudu būtų, nesugebėjo numatyti nei karo Ukrainoje, nei Arabų pavasario“.

www.draugofondas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD): – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiamė.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

KEIČIASI KRAŠTO GYNYBOS STRATEGIJA

DR. POVILAS JAKUČIONIS

Pradžiai truputis istorijos

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS) daugiau nei 15 metų vis rašė rezoliucijas ir straipsnius, mūsų atstovai Seime teikė įstatymų projektus ir pasiūlymus, ragindami stiprinti krašto apsaugą, didinti jos finansavimą, plėsti gynybos infrastruktūrą, didinti reguliariosios kariuomenės karių skaičių, neatsisakyti šauktinių kariuomenės, o jeigu būtina, pirmiausia sukurti viso jaunimo pradinio karinio apmokymo sistemą, plėsti Rezervo ir Savanorių kariuomenės pajėgumus, tobulinti Teritorinės gynybos sistemą. Visai remti Lietuvos šaulių sąjungą (LŠS), sudaryti jai sąlygas mokytis savo narius karo dalykų. Duoti šauliams ginklų ir teisę palaikyti tvarką visuomenėje. Juk esame demokratinės Europos pakraščio valstybė, iš dviejų pusių spaudžiama nedraugiškų kaimynų.

Deja, iki šiol į mūsų išpėjimus ir reikalavimus nebuvo kreipiama jokio dėmesio. Atvirkščiai, 1992–1996 metais, valdžioje esant Lietuvos demokratinei darbo partijai (LDDP), buvo bandyta atsisakyti kariuomenės. Dėl to pasipiktino patriotinė visuomenė, net kilo savanorių „maištas“ „Pakaunės“ miškuose. Samprotauta: „Niekas mūsų nepuls, neprovokuokime Rusijos. Lėšų trūksta ‘liaudies’ gerovei kelti ir valstybės ūkiui gelbėti“. „Begelbėdami“ kolūkius ir „savųjų“ „prichvatizuotas“ buvusias „visasąjungines“ įmones, jie sužlugdė bankus, sugriovė visą valstybės finansų sistemą ir per eilinius Seimo rinkimus pasitraukė į politikos nuošalę.

1996–2000 metais valdžioje buvusi Tėvynės sąjunga-Lietuvos konservatoriai TS(LK) pradžioje energingai ėmėsi valstybės finansų sanavimo, kėlė ūkį, algas ir pensijas. Rūpinosi krašto gynybos būkle. Bet netikėtai užklupo Rusijos ūkio krizė ir sužlugdė visas greito geresnio gyvenimo svajones. Premjeras G. Vagnorius atsistatydino, įkūrė naują partiją, tuo gal norėdamas sukelti politinę krizę, bet TS(LK) mobilizavosi, liko valdžioje ir tęsė pradėtus darbus. Deja, buvo prarasta daug laiko, kadencija baigėsi, liko nebaigti projektai ir darbai.

2000–2008 metų kadencijose Lietuvos saugumas buvo gerokai sustiprintas. Buvome priimti į NATO ir Europos Sąjungą. Po šių laimėjimų socialdemokratai vėl sugrįžo prie senos idėjos, esą „Lietuvą gins NATO, ir mums didelės kariuomenės nereikia. Pakaks mažos, bet stiprios kariuomenės“. Esą reikia tik dviejų trijų batalionų dalyvauti NATO užsienio misijose ir dar Garbės sargybos kuopos iškilimams „papuošti“. Kilo opozicijos ir visuomenės pasipiktinimas. Valdantieji kaltino opoziciją, jog ši nepasitiki NATO, o tai kenkia geram Lietuvos įvaizdiui. Nei lenkų „autonominkų“ antilietuviškos politikos inspiruotos Draučių kaimo lietuvių žudynės, nei Rusijos ketinimai pramušti per pietinę Lietuvą „koridorių“ į Karaliaučiaus kraštą, nei Padnestrės, Estijos rytų pasienio ar Gruzijos įvykiai nepamokė LSDP politikų ir tada kariuomenės vadovybėje buvusių sovietinio mentaliteto generolų. Deja, kaip ir visos Europos Sąjungos nepamokė yrančios Serbijos vidaus karai, Bosnija ir Kosovas, Abchazija ir Pietų Osetija... Socialdemokratai bijojo Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) kariuomenės, gal kad ši nepakartotų „Pakaunės“ įvykių. Jie sistemiškai mažino Savanorių ir Rezervo pajėgas, demontavo Teritorinės gynybos sistemą. Karių skaičius svyravo tarp 5–7 tūkstančių, Rezervo – 4 tūkstančiai. Visa tai vyko vadovaujant krašto apsaugos ministrams Linui Linkevičiui ir Juozui Olekui. Pastarasis po eilinių Seimo rinkimų, perduodamas įgaliojimus R. Juknevičienei, suskubo panaikinti Šauktinių kariuomenę.

2008–2012 metų kadencijoje TS-LKD žadėjo grąžinti Šauktinių kariuomenę ir gerokai sustiprinti Krašto gynybos pajėgumus, tačiau maža ką nuveikė, nes prasidėjusi pasaulinė finansinė, o vėliau ir ūkio krizė vėl nubraukė visus gerus ketinimus. Teko mažinti valstybės išlaidas, taip pat ir krašto gynybai. Pavyko tik pradėti jaunimo savanoriškus bazinius karinius mokymus ir ribotas Rezervo pratybas.

Lietuvos kariai Ariogaloje, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių tradiciniame sąskrydyje

Atsikvošėta tik Rusijai užpuolus Ukrainą

Rusiška patarlė sako: „Kol perkūnas netrenks, muzikas nepersizėgnos“. Panašiai esti ir su mūsų politiniu elitu, – kol Hanibalas neatsiranda prie vartų, tol elitas ramiai žaidžia savo politinius žaidimus, nesirūpindamas rytdiena. Reikėjo, kad Putinas atplėštų nuo Ukrainos Krymą ir dar porą jos rytinių sričių, kad visos partijos, Vyriausybė ir Seimas susirūpintų krašto gynybos būkle. Elito mąstymas lyg pagal komandą pradėjo keistis į gera. Tik ar visų ir ar pakankamai? Padidintas finansavimas, pamažu atstatomos Teritorinės gynybos struktūros. Apie Šauktinių kariuomenės sugrąžinimą pradėjo kalbėti ne tik opozicija, bet ir premjeras, Prezidentė, naujas kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Vaidotas Žukas. Tik ministras Juozas Olekas „kol kas nemato tokio reikalo“. Estijos prezidentas T. H. Ilves priminė Baltijos valstybių kolegoms, kad jie suklydo, pereidami prie profesionaliosios kariuomenės, nes jie dabar negali užtikrinti reikiamo kariuomenės rezervo. Baltijos šalys turi keisti savo karybos metodus. Europoje tik Estija, Suomija, Norvegija, Šveicarija ir Graikija turi privalomąją karinę tarnybą. Jos visos, kaip ir Lietuva, yra pakraščių valstybės. J. V. Žukas pasisako už mišrią sistemą, kuri sudarytų sąlygas aktyvaus rezervo karių ir savanorių kariuomenės skaičiaus didinimui. Pripažįsta reikalą rengti pakartotinius mokymus rezervistams ne tik tarptautinėse pratybose, bet ir nacionalinėse. Mūsų kariuomenei reikia daugiau modernios technikos. Prezidentės iniciatyva jau įkurtos ir Alytuje veikia Greitojo reagavimo pajėgos. Jos gali būti panaudotos savignai net ir taikos metu.

Valio! Seniai taip reikėjo!

Ar kursime Vietinę savignos gvardiją?

(Pasvarstymai pagal A. Kubilių apie šiandienos karus ir kariuomenes)

Dabartiniuose karuose nėra fronto arba jis yra visoje teritorijoje. Reguliarioji kariuomenė ar ypatingieji antiteroristiniai būriai dažnai yra bejėgiai prieš sukilėlius, ypač kai jiems padeda kaimyninės valstybės. Sukilėliams padeda kaimyninės valstybės, jų tautinės ar religinės mažumos ir žemas pragyvenimo bei socialinės apsaugos lygis, menkas vietinių gyventojų išprusimas ir teritorijos ekonominis atsilikimas. Sukilėlių būrelių veikla palyginus pigiai kainuoja, o kariuomenės veiksmai – labai brangūs ir mažai efektyvūs.

Esant tokioms sąlygoms teritorinė savignos būtų bene vienintelė reali apsauga nuo teroristų ir sukilėlių. Tai būtų vietos civiliai asmenys, turintys karinės patirties, gerai žinantys savo teritoriją ir jos žmones. Savignos priešinasi įsiveržusiems samdiniams teroristams, o reikalui esant pasikviečia į pagalbą kariuomenę. Tam reikia visus jaunuolius apmokytis karo dalykų, sustiprinti LŠS, gal vėl grąžinti Šauktinių kariuomenę. Tai ypač aktualu Baltijos šalims, kur yra didelė „rusakalbių“ diaspora. Galime sulaukti „žalių žmogeliukų“ iš Baltarusijos ar Karaliaučiaus krašto. Dabar Lietuvoje turime 8 tūkstančių žmonių profesionaliąją kariuomenę. Ją reikia padidinti iki 12 tūkstančių. Taikos metu reikia turėti 20 tūkstančių kariuomenę ir 70 tūkstančių rezervistų. Norint išlaikyti tokį skaičių, Savanoriški baziniai kariniai mokymai kasmet turi paruošti nors po 3 000 rezervui tinkamų karių. Dabar paruošia tik iki tūkstančio... Tad Privalomosios karinės tarnybos sugrąžinimas būtų efektyviausias ir pigiausias problemos sprendimo būdas. Deja, Lietuvos karinė strategija ir doktrina savignos galimybes nenumato. Kariuomenė nemokoma partizanų karo taktikos. Net šauliai esant reikalui negali veikti savarankiškai, gali vykdyti tik centrinės karinės vadovybės užduotis. Juk būtent tokioms užduotims buvo rengiami tarpukario Lietuvos šauliai. Dažnas jų turėjo namuose ginklą. Deja, tada šaulių būta arti 68 tūkstančių, dabar – tik 8 tūkstančiai. Būtina sparčiai didinti šaulių gretas. Gal būtent šauliai galėtų sudaryti Savignos gvardijos branduolį?

Šauliai, Rezervo kariai, Savanoriai kaip tik galėtų efektyviai ginti arba atstatyti tvarką savo gyvenamojoje teritorijoje. Reikia skubiai peržiūrėti karinę strategiją ir doktriną, keisti atitinkamus teisės aktus ir perskirstyti krašto apsaugos finansavimą, – sako A. Kubilius.

Dabar, grėsiant užpuolimui ar konvenciniam karui, svarbu yra ruošti jaunimą ir visuomenę pilietiniam ir ginkluotam pasipriešinimui. Šiame bare aktyviai dirba LPKTS, Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga (LLKS) ir kitos visuomeninės buvusių pasipriešinimo dalyvių organizacijos.

Yra ir kitų siūlymų. Seimo narys Liutauras Kazlavickas siūlo įvesti krašto gynybos programą bendrojo lavinimo mokyklose jau nuo 2015 metų. Seimo NSGK pirmininkas A. Paulauskas eina toliau – siūlo pradėti diskusijas apie karinį parengimą mokyklose.

Kad tik nenusidiskutuotume be galo ir krašto. Visas idėjas reikia svarstyti ir atrinkus geriausias nedelsiant įgyvendinti. Nes Hanibalas jau stovi prie vartų!

TELKINIAI

Žavios džiazio improvizacijos po Čikagos skliautais

VIDA KUPRYTĖ

Lapkričio 5-6 dienomis Čikagoje vyko tarptautinis džiazio ir improvizacinės muzikos festivalis, kuriame dalyvavo ir muzikantas iš Lietuvos, saksofonistas Juozas Kuraitis. Jau aštuntą kartą vykstantis kasmetinis festivalis „Europos džiazas pasitinka Čikagą“ (European Jazz Meets Chicago) suburia pasižymėjusius muzikantus iš įvairių Europos šalių. Šįmet dalyvavo atlikėjai iš Lenkijos, Švedijos, Austrijos, Prancūzijos, Norvegijos, Vokietijos ir Lietuvos.

Lapkričio 6 d. Čikagos kultūros centre, Claudia Cassedy teatro salėje pasiklausyti Juozo Kuraitis susirinko džiazio mėgėjai, tarp jų ir nemažai Čikagos lietuvių. Susirinkusiuosius pasveikino LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas pašmaikštaudamas, kad ir jo kalba, kaip džiazas, bus „improvizuota“. Konsulas siejo džiazio laisvę su Europos ir Amerikos laisve ir priminė, jog vakarietiškas vertybes, kurios leidžia žmogui laisvai reikštis, nuolat reikia ginti.

Juozas Kuraitis grojo su trim Čikagos profesionalais – Paul Giallorenzo (fortepijonas), Albert Wildeman (bosinė gitara) ir Charles Rumback (mušamieji). Įdomu, kad saksofonistas atvyko į Ameriką tik dieną prieš koncertą ir tada pirmą kartą susitiko su kvarteto muzikantais. Repetacijų nebuvo ir jų nereikėjo, nes kvartetą grojo laisvąją improvizaciją, arba „free“ džiazą. Kuraitis pradėjo pasirodymą saksofono solo. Akivaizdžiai buvo matyti, kaip kiti muzikantai įtemptai klausėsi, leidosi būti veikiami jo sklaidžiamų garsų. Po to kiekvienas dalijosi savo solo interpretacijomis, laisvai pritardami vienas kitam. Tai buvo lyg atviras muzikinis dialogas, susidedąs iš komplikuočiau suderintų muzikos frazių, sukeliantis žavų įtampos jausmą, nes nei muzikantai, nei klausytojai nenumatė kokiais keliais džiazio garsai nueis.

Juozas Kuraitis yra laikomas vienu talentingiausių jaunosios kartos Lietuvos saksofonininkų. 2008 m. jis baigė magistro studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, vėliau atliko stažuotę J. Sibeliūso muzikos akademijoje Suomijoje. Jis grojo grupėje „In Culto“, saksofonų kvartete „Sax Fix“, koncertavo su Klaipėdos kameriniu orkestru. J. Kuraitis pasirodė svarbiausiose Lietuvos džiazio ir šiuolaikinės muzikos festivaliuose. Odesoje vykusiam konkurse „Master Jam Fest 2013“, kuriame dalyvavo 270 atlikėjų iš 40 pasaulio šalių, lietuvis iškovojo klausytojų „Didįjį prizą“.

Festivalį „Europos džiazas pasitinka Čikagą“ surengė Čikagoje įsikūrusi Europos šalių konsulatai bei kultūros institucijos kartu su Čikagos miesto kultūrinių renginių departamentu bei vietine muzikų organizacija „Umbrella Music“. Dalyvauti festivalyje Juozą Kuraitį pakvietė LR generalinis konsulas Čikagoje, o muzikanto dalyvavimą parėmė LR užsienio reikalų ministerija bei „Švyturys“.

Juozas Kuraitis Kultūros centro scenoje improvizavo su Čikagos muzikantais

Jono Kuprio nuotr.

Vėlinės su muzika ir poezija

Lapkričio 2 d. Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke Vėlinių proga buvo atnašaujamos šv. Mišios už mirusius Aukštaičių/Panevėžio klubo narius ir jų artimuosius. Bažnyčioje vyravo susikaupimo nuotaika. Šalia altoriaus stovėjo aukštas juodas kryžius su prikabintais mirusiųjų vardais, arčiau altoriaus tviskėjo žvakės. Choristai giedojo gedulingas giesmes, tinkamas Vėlinių dienai. Paslaptinai skambėjo ištrauka iš Fore „Requiem“, varpo dūžiai lydėjo šiais metais mirusiųjų skaitomas pavardes. Eiliuotą savąją kūrybą skaitė aktorius Petras Steponavičius ir choro valdybos pirmininkė Vilija Vakarytė. Po iškilmingų pamaldų vyresnieji Aukštaičių/Panevėžio klubo nariai susirinko „Ritos“ kavinėje tęsti Vėlinių paminėjimo. Kun. Gediminas Keršys sukalbėjo maldele. Prie gražiai papuošto stalo, žvakučių šviesoje savąją kūrybą skaitė Daiva Valerija Karužaitė, Vilija Vakarytė, Jonas Platakis, Petras Steponavičius. Pagerbiant iškeliavusius amžinybėn, solistas Algimantas Barniškis sugiedojo Shubert „Ave Maria“. Šiltoje, draugiškoje aplinkoje Aukštaičių/Panevėžio klubo nariai vaišinosi skaniais patiekalais, dalinosi mintimis, išgyvenimais. Nutarta vėl susitikti artėjančių žiemos švenčių proga.

Klubo valdybos info

Vėlinėse dalyvavo gausus Aukštaičių/Panevėžio klubo narių būrys.

Ligitos Barniškienės nuotr.

Tęsiame pažintį su 2014 m. mokslo premijų laureatais Ramūnas Stepanauskas: Nesu vienintelis mokslininkas, vertas tokio garbingo apdovanojimo

Vos porai dienų į Lietuvą iš JAV atvyko žymus mokslininkas biologas dr. Ramūnas Stepanauskas, triūsiantis Bigelow okeanografijos laboratorijoje (Bigelow Laboratory for Ocean Sciences, East Boothbay, Maine). Apsilankymo tikslas – atsiminti apdovanojimą už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimą su Lietuva, kurį jam paskyrė Švietimo ir mokslo ministerija. Šiomet jau aštuntą kartą teikiama premija buvo apdovanoti keturi užsienio lietuviai.

Mokslo premijas gavo Latvijoje gyvenanti kalbininkė Laimutė Balodė, istorikė Katarzyna Korzeniewska-Wolek iš Lenkijos, inžinierius Algirdas Marchertas ir mūsų pašnekovas – biologas Ramūnas Stepanauskas (abu – iš JAV). Jį kalbinome iškart po premijos įteikimo ministerijos Ovaliojoje salėje lapkričio 4 d.

– Ramūnai, kiek metų, kai jūs jau nebe Lietuvoje?

– O, jau seniai – nuo 1992 metų sausio. Jau dvidešimt treji metai bus netrukus.

– O sugrįžtat dažnai?

– Kartais dažniau, kartais rečiau, bent vieną kartą per metus – visuomet išeina.

– Jūs dar turit savo tėvelius?

– Aš turiu mamą.

– Ką jūs mamai pasakojate apie savo darbą?

– (juokiasi) Aš jau senokai nebe kalbu apie savo darbą su mama.

– Kodėl?

– Kartais bandau jai paaiškinti, kad dirbu su labai mažais mikroorganizmais. (JAV Bigelow okeanografijos laboratorijoje dirbantis biologas Ramūnas Stepanauskas – vienas pagrindinių vienos ląstelės genomikos specialistų pasaulyje. Vilniuje po apdovanojimo jis skaitė paskaitą tema „Vienos ląstelės genomika: kalbinami po vieną mikrobaui prabyla“ – V. Z). Bet mes kalbam apie kitus dalykus. Tikrai, tas porą dienų, kurias praleidžiu su mama, reikia bendrauti ne apie darbus.

– Jūs tikriausiai girdėjot apie lietuvių krepšininko Žydrūno Ilgausko istoriją su Lietuvos pilietybe? Ar jums nekyla noras prašyti JAV pilietybės?

– Iš tiesų, tai labai aktualus klausimas. Aš turiu vien tik Lietuvos pilietybę, tačiau dėl įvairių priežasčių man būtų labai naudinga turėti JAV pilietybę. Tikrai labai gaila, kad Lietuva nepripažįsta dvigubos pilietybės statuso. Man rodos, Lietuva dėl to labai daug ką praranda, daug svarbių žmonių atbaudo nuo savęs. Kai kurie pasirenka vieną pilietybę, tai yra JAV pilietybę, nes kitaip jiems neišeina būti ir jie automatiškai tampa nebe Lietuvos dalimi. Ir aš nematau labai rimtos priežasties, kuri neleistų turėti antros

pilietybės. Žinoma, galima surasti ir plusų, ir minusų, bet vis vien persvertų teigiami argumentai. Juk Lietuva – per daug maža valstybė, mūsų per mažai, kad galėtume taip lengvai ir šaltai švaistyti savais žmonėmis. Valstybė turėtų visais būdais stengtis išlaikyti savo piliečius, o ne lengva ranka juos atstumti. Priešingai, reiktų kaip galima daugiau jų pritraukti. O ypač tuos, kurie jau yra kažko pasiekę – ar moksle, ar sporte, ar kūryboje. Dvigubos pilietybės nebuvimas duoda daugiau žalos, bet ne naudos. Man asmeniškai šis klausimas nėra taip jau labai aktualus – mano darbui netrukdo tai, kad aš esu Lietuvos pilietis, bet kai kuriems tai labai patinka. Todėl jie privalo pasirinkti vieną iš dviejų – ir tas pasirinkimas būna ne Lietuvos naudai.

– Pristatymuose, kaip labai svarbi jūsų veiklos sfera, minima asociacija „Futura Scientia“ – kas tai?

– Tai jau kelerius metus veikianči asociacija, jungianti mokslininkus, anksčiau dirbusius ir tebedirbančius užsienyje, jau turinčius daktaro laipsnius. Mūsų tikslas – įtakoti Lietuvos mokslo politiką, bandyti pasiekti, kad sistema būtų skaidresnė ir pagerinti sąlygas mokslininkams dirbti Lietuvoje. Rūpinamės, jog mokslininkams būtų patraukliau grįžti dirbti į tėvynę.

– O jūs neketinate grįžti?

– Aš apie tai intensyviai mąstau. Juo labiau kad niekada negalvočiau, jog išvažiuoju visam laikui. Maniau – išvykstu tik pasisemti patirties ir tą patirtį parvežti į Lietuvą. Bet šis sumanymas su laiku vis tolo ir tolo. Po 23 metų gyvenimo JAV darosi vis sunkiau tai įvykdyti – yra mano šeima, yra darbo grupė, kurią buvo sunku sukurti, o dabar sunku palikti čia per daug metų sukurtą infrastruktūrą. Negaliu taip lengvai viską mesti ir išvykti. Bet vis dairausi, kas Lietuvoje darosi. Nenoriu grįžti vien dėl grįžimo, noriu, kad būtų įdiegta tai, kas nauja pasaulyje. Tikiuosi, jog tai visgi man pavyks.

– Lietuvoje nėra panašaus lygio infrastruktūros, kurią jūs turite JAV?

– Tai nėra susiję su šalies ekonominio išsivystymo lygiu. Nors, be abejo, tai irgi labai svarbu. Amerikoje pritraukti lėšų truko daug metų, tą patį aš siekiu dabar padaryti Lietuvoje. Tai nėra paprasta. Lietuvoje yra puikių darbo grupių, jos gavo finansavimus iš Europos Sąjungos, bet tai pasiekti Lietuvoje yra sudėtingiau, nei JAV. Net ir Europos Sąjunga nėra tokia paslanki, kaip JAV. Lietuvoje vyriausybė turėtų taip pat suprasti, jog geras mokslininkas nėra našta. Jis yra šaltinis naujų technologijų, naujų idėjų, pagaliau jis gali atnešti valstybei pinigų. Nauda žmonėms, naujų darbo vietų sukūrimas, naujos technologijos – tokių iniciatyvų rezultatas. Mokslininkai yra duodantys valstybei, o ne vien tik imantys iš šalies biudžeto.

– Užsienyje dirba ne vienas mokslininkas iš Lietuvos – kaip apdovanojimus skirianti komisija sužinojo apie jus, apie jūsų indėlį į pasaulio mokslą?

– Manau, kad ir be manęs yra

Dr. Ramūnas Stepanauskas

V. Zaikauskos nuotr.

Biologas, ekologijos mokslų daktaras Ramūnas Stepanauskas – Bigelow laboratorijos Vienos ląstelės genomikos centro (Single Cell Genomics Center) direktorius. Bigelow laboratorija įsikūrusi East Boothbay miestelyje, Maine valstijoje.

Ramūnas Stepanauskas yra Vilniaus universiteto absolventas. 1993 m. Švedijos Uppsala universitete jam suteiktas bakalauro laipsnis limnologijos (mokslas studijuojantis toliau nuo jūros esančius vandenius) srityje. 1995 m. Švedijos Lund universitete Ramūnas Stepanauskas įgijo magistro laipsnį iš limnologijos, o 2000 m. tas pats universitetas jam suteikė ekologijos daktaro laipsnį. Ekologines studijas Stepanauskas tęsė Amerikoje, Georgia universitete. Ten jis išbuvo iki 2005 m. kada pradėjo dirbti vyriausiu moksliniu tyrinėtoju Bigelow vandenynų mokslų laboratorijoje, Maine valstijoje. (Bigelow Laboratory for Ocean Sciences). 2009 m. jis tapo Bigelow laboratorijos Vienos ląstelės genomikos centro direktorius.

Ramūno Stepanausko mokslinių tyrinėjimų sritis yra mikrobai. Tai vienos ląstelės seniausi žemės organizmai, iš kurių susideda didžiausia dalis medžiagos žemėje. Mikrobai labai sunku tirti, nes beveik visi jie, randami vandenynuose arba žemės paviršiuje, nesidaugina laboratorijos indeliuose. Stepanauskas vadovauja projektui, kuris stengiasi atrasti ir ištirti mikrobus, kurie glūdi giliai po žeme, ir niekuomet nebuvo atsiskleidę deguoniui. Mokslininkas jau atliko pirminius tyrimus šioje srityje ir jam pavyko laimėti 1,8 mln. dolerių stipendiją iš Valsybinio Amerikos mokslo fondo (National Science Foundation) tolimesnių studijų finansavimui.

Stepanauskas siekia mikrobus ištirti naudodamas vienos ląstelės genomikos metodą. Su gliceroliu užšaldydamas giliai žemėje rastus mikrobus, Stepanauskas žada atskirti mikrobų ląsteles ir užfiksuoti individualių ląstelių genetinį kodą ir tada tą kodą dauginti, kol bus galima nustatyti kiekvienos individualios ląstelės genetinių rodiklių eilės tvarką.

Dabartinė 1,8 mln. dolerių stipendija finansuos projektą, kuris tęsis nuo 2014 iki 2018 metų. Be to, paskutiniųjų trejų metų laikotarpyje Stepanauskas iškovojė iš Valsybinio Amerikos mokslo fondo (NSF) beveik 2,2 mln. dolerių vertės stipendijas keturiems kitiems projektams. Jam pavyko taip pat gauti finansinės paramos Energetikos departamento, NASA ir Sloan Fondo ir kitų įstaigų.

Bigelow laboratorijos Vienos ląstelės genomikos centras teikia mokslines paslaugas universitetams, tyrinėjimo institutams ir įvairioms įstaigoms plačiame pasaulyje.

Laisvalaikiu Ramūnas Stepanauskas mėgsta su savo šeima pasidairyti po gražią Maine valstiją – jis mėgsta iškylauti, slidinėti, važiuoti dviračiu, plaukti baidare.

daug puikių garsių mokslininkų, darančių įtaką pasaulio mokslui, ir nusipelnusių gauti tokius apdovanojimus. Aš netgi nežinojau, jog buvau pasiūlytas šitai premijai gauti. Mane pasiūlė Lietuvos mokslų akademijos Botanikos instituto mokslininkai. Aš su jais palaikau glaudžius ryšius, bendradarbiaujame jau daug metų. Be to, pastaraisiais metais man pavyko išspausdinti keletą labai svarbių straips-

nių pačiuose įtakingiausiuose mokslo leidiniuose. Buvau gana produktyvus. Tačiau, noriu pakartoti, nesu vienintelis geras mokslininkas, vertas tokio reikšmingo apdovanojimo.

– Labai ačiū už tas kelias jūsų brangias minutes – šio trumpo įtempto vizito Lietuvoje metu. Sėkmės jums. Laukiame sugrįžtant.

Kalbino Vitalijus Zaikauskas

Iš nežinios į nežinių

Atkelta iš 1 psl.

Šie įvykiai buvo didžiulis iššūkis Lietuvos Respublikos vyriausybei, nes, vos tik atgavus Vilnių (1939 m. spalio 10 d.), teko spręsti daugybę su atvykėliais susijusių problemų: saugumo, registracijos, apgyvendinimo, maitinimo, paramos, medicinos paslaugų teikimo, našlaičių priežiūros, švietimo ir kitų. Pagal Lietuvos Raudonojo Kryžiaus apskaitą, 1939 m. gruodžio 2-ąją buvo užregistruota 18 311 atvykėlių: 3 273 lietuviai, 7 728 lenkai, 6 860 žydų. 1940-ųjų pradžioje Lietuvoje apytikriai atvykėlių buvo 34 939: 4 173 lietuviai, 17 297 lenkai, gudai, rusai ir 13 469 žydai.

„Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus Fototekos ir dokumentacijos skyriuje saugoma unikali 76 fotografijų kolekcija. Norėdamas atkreipti visuomenės dėmesį į svarbų reiškinį, muziejus parengė parodą „Iš nežinios į nežinių: Antrojo pasaulinio karo atbėgėliai Lietuvoje“, kurioje atskleidžiama to laiko pabėgėlių kasdienybė, stipriai paveikta komplikuo-

tų tarpvalstybinių santykių, kurių aidai dar nuskamba ir šiandien. Tikėtina, kad dauguma pabėgėlių nepažuvo karo verpetuose ir per Lietuvą išsigelbėję pradėjo naują gyvenimą tėvynėje ar pasaulyje”, – teigia parodos organizatoriai.

Pasak V. Sirvydaitės-Rakutienės, 1939-ųjų pabaigoje – 1940-ųjų pradžioje Vilniuje tvyrojusią atmosferą įamžino fotografų šeima Edmundas (1905–1984) ir Boleslava (Tallat-Kelpšaitė, 1908–1982) Zdanaukai, 1945 m. repatrijavę į Gdynę. Žymios fotografės Janinos Tallat-Kelpšienės dukra, užaugusi Kaune ir atvykusi į Vilnių studijuoti šviesoraščio meno pas iškilų Lenkijos ir Lietuvos fotografiką Janą Bulhaką (1876–1950), čia pasiliko, ištekėjusi už paties meistro mokinio ir bendradarbio Edmundo Zdanowskio (Zdanausko).

„Zdanaukų fotografijų rinkinys iki šiol neeksponuotas jokiame parodų erdvėje. Fotografai vykdė šią misiją Draugijos Vilniaus kraštui remti užsakymu. Tiek fotografijos, tiek jų komentarai yra vertinga 1939 m. istorinių įvykių šešėlyje liekančios kas-

dienybės ikonografija, atskleidžianti socialinius, visuomeninius, kultūrinius ir emocinius-psichologinius pabėgėlių gyvenimo Vilniuje aspektus”, – teigiama muziejaus pranešime.

„Šioje parodoje kviečiame atkreipti dėmesį žmogiškąsias vertybes, išvelgti visuomeninių organizacijų ir draugijų, tokių kaip Raudonasis Kryžius, Vilniaus lietuvių labdarybės draugija, Moterų globos komitetas ir kitų, veiklos svarbą ištiesiant pagalbos ranką karo negandų parblokštiems žmonėms. Susitikimas su istorija per fotografijas inspiruoja įvairiausių jausmus. Kadangi daugumoje atvaizdų įamžinti įvairaus amžiaus vaikai, tikimės, kad gali atsirasti garbaus amžiaus žmonių, dėkingų likimui už ilgo gyvenimo dovaną, kurie atpažins save ir artimuosius”, – tokiais žodžiais kviečia lankytojus į naują parodą Kauno centre įsikūręs Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus.

Paroda šiame muziejuje veiks iki 2015 metų sausio 18 dienos.

ELTA

Steigs Tautinių mažumų departamentą

Nuo 2015 metų liepos vėl atgims Tautinių mažumų departamentas. Įstaiigos, atskaitingos Vyriausybei, steigimui lapkričio 10 d. pritarė Vyriausybės strateginis komitetas. Departamentas palaikys ryšius su tautinių mažumų bendruomenėmis ir vykdys etnopolitikos analizės bei formavimo funkcijas.

„Specialaus departamento steigimo poreikį rodo ir tai, kad tautinių mažumų klausimai tebėra aktualūs vidaus politikoje ir išlieka jautrūs santykiuose su kai kuriomis kaimyninėmis valstybėmis. Todėl kitais metais veiklą pradėsiantis departamentas ne tik bendradarbiaus su valstybės ir savivaldybių įstaigomis, nevyriausybėmis organizacijomis, bet taip pat ir su užsienio šalimis ir diplomatinėmis atstovybėmis, kurių atstovai gyvena Lietuvoje”, – pranešime spaudai cituojamas ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Departamentui bus keliama užduotis bendradarbiauti vyriausybiniu lygmeniu su Jungtinių Tautų organizacija, Europos Taryba (ET), Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija, Europos Sąjungos institucijomis ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis, besirūpinančiomis tautinių mažumų padėtimi, ir aktualios informacijos apie Lietuvoje įgyvendinamą tautinių mažumų politiką sklaida.

Tautinių mažumų departamento steigimą paskatino ir šiuo metu svarstomoje ET Patariamojo komiteto nuomonėje dėl Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje ne kartą pabrėžtas faktas, kad, panaikinus Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą prie Vyriausybės, kilo neigiamų pasekmių, teigiama Vyriausybės pranešime.

Nuo 2010 m. sausio 1 d. reorganizavus Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą, jo funkcijos buvo perduotos Kultūros, švietimo ir mokslo bei Užsienio reikalų ministerijoms.

Už tautinių bendrijų politiką nuo 2010 m. sausio 1 d. atsakinga Kultūros ministerija. Tautinių mažumų ir išeivijos departamente prie Vyriausybės tautinių bendrijų veiklą koordinavo penkiolika žmonių, o jį panaikinus beliko penki. Kultūros ministerijos Tautinių mažumų reikalų skyriaus atstovavimas yra nepakankamas, ypač tarptautiniu lygmeniu.

2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, Lietuvoje gyveno 154 tautybių atstovai, kurie sudarė 15,8 proc. visų gyventojų.

ELTA

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

„Greenpeace“: Lietuva turi du laivus „monstrus“

Vilnius (BNS) – Tarptautinė aplinkosauginė organizacija „Greenpeace“ pradėjo kampaniją prieš didžiulius žvejybinius laivus, kurie, anot jos, sekina žuvų išteklius. Tarp dvidešimties blogiausių šios organizacijos įvardijamų „laivų monstrų“ yra ir su Lietuvos vėliavomis plaukiojantys laivai „Kovas“ ir „Margiris“.

„Greenpeace“ gyventojus kviečia pasirašyti peticiją, kurioje sakoma, kad „laivams monstrams“ niekur neturi būti vietos, nes dėl tokios žvejybos žuvims gresia išnykimas. Organizacija pasisako už tai, kad didžiųjų laivų industrinę žvejybą, darančią didelę žalą

gamtai, keistų atsakinga, mažą poveikį turinti žvejyba.

Joje aiškinama, kad didieji žvejybos laivai, dažnai keisdami vėliavas ir prisidengdami fiktyviomis tam specialiai įsteigtomis kompanijomis, siekia maksimalaus pelno, taip priversdami veiklą nutraukti smulkiuosius žvejus.

Laivu „Kovas“ žvejoja bendrovė „Baltlanta“, priklausanti Ispanijos bendrovei „Lispa Holdings“, o „Margiris“ priklauso bendrovei „Atlantic High Sea Fishing Company“, kuri yra antrinė Nyderlandų bendrovės „Parlevliet & Van der Plas“ įmonė.

Lietuvos paveldas pristatytas Japonijoje

Vilnius (URM.lt) – Lietuvos ambasada Japonijoje kartu su Pasaulio paveldo akademija Tokijuje lapkričio 7 d. surengė seminarą, kuriame Japonijos visuomenės atstovai, kultūros ir meno kūrėjai, žurnalistai, diplomatai susipažino su turtingu Lietuvos gamtos ir kultūros paveldu ir tautinėmis tradicijomis.

Pristatydamas renginio dalyviams UNESCO paveldą Lietuvoje, ambasadorius Egidijus Meilūnas pasidžiaugė, kad vis daugiau japonų atvyksta į Lietuvą susipažinti su istorijos ir kultūros

vertybėmis, pasigrožėti visame pasaulyje žinomais unikaliais gamtos kampeliais.

Pasaulio paveldo akademijos direktorius Masatu Kitamura pabrėžė, kad šis seminaras yra puiki galimybė geriau pažinti Lietuvą ir jos žmones, suartinti dvi geografiškai nutolusias tautas, kurias sieja bendros vertybės ir kultūros ryšiai.

Lankytinas vietas Lietuvoje, kurios gali būti įdomios turistams iš Japonijos, pristatė Japonijos ir Lietuvos mainų centro direktorius.

Studijuojantys užsienio lietuviai apsilankė ministerijoje

Vilnius (Švietimo ir mokslo ministerijos info) – Lapkričio 6 d. Švietimo ir mokslo ministerijoje lankėsi keliolika Užsienio lietuvių studentų klubo narių. Susitikę su švietimo ir mokslo viceministru Rimantu Vaitkumi, Užsienio lietuvių skyriaus, kitais ministerijos darbuotojais, jie papasakojo apie savo studijas ir ateities planus. Susitikimo metu buvo aptartos studentų keliamos problemos. Ministerijoje taip pat surengta užsienio lietuvių studentų fotografijų konkurso „Mus sujungia Lietuva“ geriausių darbų paroda. New Yorke gyvenantis Gytis, kurio tėvas yra subūręs lietuvišką krepšinio komandą „Geležinis vilkas“, nusifotografavo su mergina Lithuania Williams. „Turbūt tai vienintelė mergina pasaulyje, turinti tokį vardą ir mėgstanti krepšinį“,

– skelbia užrašas po nuotrauka. Iš Lenkijos kilusi Zita Ylevičė (jos nuotrauka laimėjo II vietą) išsamžino savo vestuvių dieną prie Lietuvos – Lenkijos pasienio.

Į Užsienio lietuvių studentų klubą, veikiantį Vilniaus lietuvių namuose, susibūrę Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojantys užsienio lietuviai. Skatinant, kad Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuotų daugiau lietuvių kilmės užsieniečių, atvykusiems iš kitų šalių lietuviams prie konkurso balo stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas pridedami papildomi du balai. Be to, jiems skiriama parama studijoms. Šiomet tokią paramą gauna 152 studentai. Švietimo ir mokslo ministerija taip pat remia Užsienio lietuvių studentų klubo veiklą.

Vyksta teatralų suvažiavimas

Vilnius (ELTA) – Nacionaliniame dramos teatre Vilniuje lapkričio 10 d. vykusiame Lietuvos teatrų ir koncertinių įstaigų scenos meno kūrėjų suvažiavime priimtos rezoliucijos, kuriomis reikalaujama ne tik stabdyti planuojamą teatrų reformą, bet ir kultūros ministro Šarūno Biručio atsistatydinimo.

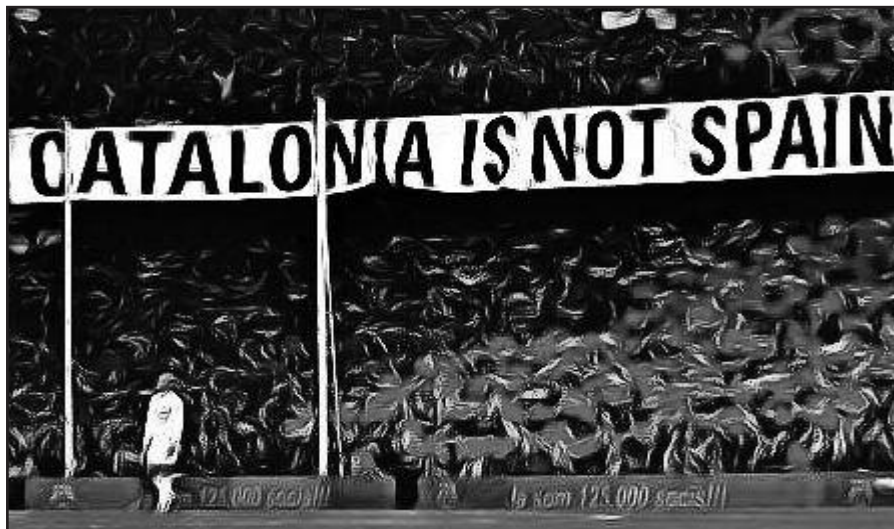
Vienbalsiai priimtoje rezoliucijoje „Dėl teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymo“ teigiama, jog šis įstatymas yra nukreiptas prieš teatro ir muzikos bendruomenę bei teatrinę Lietuvos kultūrą. Rezoliucija reikalaujama stabdyti įstatymo priėmimą, kol jis nebus deramai apsvaistytas, taip pat sudaryti darbo grupę, kuri dirbtų prie naujo įstatymo projekto.

Rezoliucija „Dėl kultūros ministro kompetencijos“ nebuvo priimta vienbalsiai – apie trečdalis iš maž-

daug 150 suvažiavime dalyvavusių teatrų atstovų šiuo klausimu susilaikė. Joje teigiama, kad ministras Š. Birutis turėtų puoselėti Lietuvos kultūrą, rūpintis jos kūrėjais, o ne viešais pasisakymais formuoti neigiamą visuomenės opinią apie juos. Rezoliucijoje sakoma, jog siūlomomis reformomis ministras pademonstravo Lietuvos teatrinės specifikos neišmanymą ir sukėlė Lietuvos teatro srities sunaikinimo grėsmę, todėl scenos meno kūrėjų suvažiavime reikalaujama ministro atsistatydinimo.

Pagal numatomą pertvarką, valstybiniai teatrai turėtų galimybę persitvarkyti į viešąsias įstaigas, o su aktoriais būtų sudaromos terminuotos darbo sutartys iki 5 metų. Planuojama reforma susilaukė didelio aktorių bendruomenės pasipriešinimo.

Katalonai dalyvavo apklausoje dėl nepriklausomybės

forzafutbol.com nuotr.

Madridas („Draugo“ info) – Lapkričio 9 d. Katalonijoje vykusioje gyventojų apklausoje dėl šios Ispanijos autonominės srities buvo pateikiami du klausimai: „Ar Jūs norite, kad Katalonija taptų valstybe?“ ir, jeigu atsakymas teigiamas, „Ar Jūs norite, kad ši valstybė būtų nepriklausoma?“ Į abu klausimus galima atsakyti tik „taip“ arba „ne“.

Apklausoje galėjo dalyvauti kiekvienas vyresnis kaip 16 metų amžiaus žmogus, kurio dokumentuose kaip gyvenamoji vieta nurodytas vienas iš Katalonijos miestų ar kaimų. Oficialiais

duomenimis, tokių regione yra 5,4 mln.

Gyventojų apklausos dėl autonominės srities suvereniteto organizavimas sukėlė didelę konfrontaciją tarp Ispanijos ir Katalonijos valstybinių ir teisminių institucijų.

Šio turtingo Šiaurės rytų Ispanijos regiono vadovai sekmadienio balsavimą surengė nepaisydami Ispanijos vyriausybės konstitucinių apeliacijų.

Katalonus padaršino referendumas dėl nepriklausomybės, kurį rugšėjo mėnesį surengė Škotija, net jei škotai ir nusprendė neatsiskirti nuo Didžiosios Britanijos.

Kinija ir Rusija pasirašė 17 dokumentų

Pekinas (ELTA) – Lapkričio 9 d. Kinija ir Rusija pasirašė 17 dokumentų, taip pat ir dėl bendradarbiavimo dujų tiekimo srityje. Dalyvaujant Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui ir KLR prezidentui Xi Jinping pasirašytas memorandumas dėl dujų tiekimo iš Rusijos į Kiniją „Vakarų maršrutu“, bendrovės „Gazprom“ ir Kinijos nacionalinės naftos ir dujų korporacijos sutartis dėl gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos į Kiniją.

Kaip pareiškė žurnalistams „Gazprom“ vadovas Aleksejus Mileris, ateityje dujų tiekimo iš Rusijos į Kiniją apimtys gali viršyti jų tiekimo į Europą apimtį.

V. Putinas atskrido į Pekiną dalyvauti Azijos ir Ramiojo vandenyno ekonominio bendradarbiavimo organizacijos (APEC) šalių viršūnių susitikime, kuris vyksta lapkričio 10–11 dienomis.

Kinijos ir Japonijos vadovai pralaužia ledus

Pekinas (ELTA) – Kinijos prezidentas Xi Jinping ir Japonijos premjeras Shinzo Abe lapkričio 10 d. susitiko ledus turinčiame pralaužti pasitarime Azijos ir Ramiojo vandenyno ekonominio bendradarbiavimo organizacijos (APEC) šalių viršūnių susitikimo metu Pekine. Du pastaruosius metus tarp šalių susidarė nemenka įtampa dėl kelių ginčytiną teritorinių statusą turinčių salų.

S. Abe žurnalistams sakė, kad abi šalys „žengė pirmąjį žingsnį“ tarpusavio susitaikymo kryptimi. „Tikiu, kad ne tik mūsų kaimynai iš Azijos, bet

ir daugelis kitų valstybių jau ilgai laukė, kada Japonija ir Kinija pradės tarpusavio derybas, – teigė premjeras. – Pagaliau bandomė šiuos lūkesčius pateisinti ir žengiamo pirmą žingsnį gerindami tarpusavio santykius“.

Kinijos valstybinė naujienų agentūra „Xinhua“ teigia, kad Xi Jinping ragina Japoniją „imtis daugiau priemonių, kurios padėtų sustiprinti tarpusavio pasitikėjimą tarp Japonijos ir kaimyninių šalių bei imtis konstruktyvaus vaidmens siekiant užtikrinti regione taiką ir stabilumą“.

Išduodamos Šengeno vizos Krymo gyventojams

Maskva (ELTA) – Mažiausiai keturių Europos Sąjungos šalių (Graikijos, Italijos, Nyderlandų ir Čekijos) vizų centrai Maskvoje išduoda Šengeno vizas Krymo gyventojams. Tai pasakoją šių šalių vizų centrų Rusijoje, kuriuos valdo bendrovė „VFS Global“, atstovai.

ES dar šių metų kovą uždraudė išduoti RF teritorijoje Šengeno vizas Rusijos pasus gavusiems Krymo gy-

ventojams. Pasak ES pareigūnų, Krymo gyventojai gali gauti Šengeno vizas tik per Kijevą ir tik turėdami Ukrainos piliečio pasą.

Kaip pareiškė žurnalistams Rusijos turizmo industrijos sąjungos viceprezidentas Alaksandras Osaulenka, kai kurių ES šalių, pirmiausia – Graikijos ir Čekijos, vizų politikai didelę įtaką turi tenyškųjų verslininkų interesai.

ŠVENTADIENIS

Bažnyčia sinodiniame kelyje

ANTONIO SPADARO, SJ

Meilė tarp vyro ir moters tai Dievo meilės atvaizdas. Kvietimas šeimos gyvenimui įrašytas žmogaus prigimtyje. Šis pasaulimas turi įpareigojančios kelionės formą, kuri kartais prisipildo konfliktų – kaip ir visas žmogaus gyvenimas. Ši sąveika tampa vis sudėtingesnė, nes vyrai ir moterys dabar supranta save kitaip nei praeityje, naudoja skirtingas kategorijas. Kaip rasti tinkamą nuostatą – Evangelinę nuostatą – atsiliepiant į tokius iššūkius? Siekdamas atsakyti į šį klausimą, popiežius Pranciškus pradėjo „Sinodo kelią“, kuris apima du atskirus sinodus. Pirmoji asamblėja, skirta pastoraciniams iššūkiams šeimai evangelizacijos kontekste, baigėsi spalio 19 dieną. Iš tikrųjų ši trečioji neeilinė asamblėja tai svarbus žingsnis didesnio proceso kelyje, prasidėjusiam 2013 m. lapkritį, kai buvo išplatintas parengiamasis dokumentas, klausimynas.

Jame kelti klausimai nenurodė idealaus krikščioniškos šeimos pavyzdžio. Sinodo kelias siekė parodyti porų tikrovę, įtraukiant ir kai kuriuos problematiškiausius aspektus, kaip pavyzdžiui, nereguliari šeimos padėtis, poligamija ir homoseksualių asmenų sąjungos. Neeilinės asamblėjos darbus 2015 m. spalį tęs eilinė Vyskupų sinodo asamblėja.

Šventojo Tėvo nuomone, šis procesas turi vis labiau formuoti Bažnyčią, kuri turėtų būti pažymėta sinodiškumo dinamikos. Visų pirma popiežius paprašė Sinodo dalyvių kalbėti ir išraiškos laisvės bei nuolankumo klausantis, siekiant pastoracinio išsiūrijimo. Jis paremtas atvirumu, tad nereikėtų baimintis nesutarimų ir konfliktų. Vis tik popiežius pažymėjo, kad Sinodas negali būti serija „eruditų pristatymų“; Sinodo asamblėjos ne tam, kad būtų apsvaistytos gražios ar originalios idėjos. Jos turi padėti geriau pasirūpinti Viešpaties vynuogynu, bendradarbiaujant Jo svajonėje, įgyvendinant Jo meilės planą savo žmonėms. Nesiekta sugretinti doktrinos ir pastoracinių praktikų, kurios yra „genetiškai“ susiję tarpusavyje; Sinodas nebuvo sušauktas paprasčiausiai pakartoti Bažnyčios doktrinos, tačiau juo norėta išreikšti pastoracinį postūmį šiandienos iššūkių link. Sinodo metu iškilo ieškanti, visa apimanti Bažnyčia, kelianti klausimus apie savo misiją. Sinode kalbėta apie tai, kaip svarbu vėl patvirtinti Šeimos evangeliją, pripažinti pozityvius netobulų situacijų aspektus.

Bažnyčia: lauko ligoninė ir šviečiantis fakelas

Dabar mūsų kelionė pradeda metus, likusius iki eilinės Sinodo asamblėjos, kuris bus dar vienas pastoracinio išsiūrijimo proceso žingsnis. Galime padaryti keletą pastabų apie šį procesą. Šiame etape išryškėjo poreikis, kad Bažnyčia apsvaistytų savo misiją visais lygmenimis. Ji ne tik turėtų kelti klausimus apie vieną ar kitą dalyką, tačiau ir apie bažnytinį modelį, kurį įkūnija. Tai leis suprasti Bažnyčios užduotį pasaulyje bei Bažnyčios santykį su istorija.

Kai popiežius kalba apie Bažnyčią

kaip „lauko ligoninę po kovos“, jis nurodo į šv. Ignaco įvaizdį, kuriame jis paaikšina Bažnyčios vaidmenį Dievo žvilgsnio į pasaulį šviesoje: „Tai daugybė žmonių, kurie prašo mūsų būti arti, kurie prašo mūsų to, ko prašė iš Jėzaus: artumo.“ Tai priešinga „apgultos tvirtovės“ įvaizdžiui. Bažnyčios kaip lauko ligoninės įvaizdis nėra vien paprasta, graži poetinė metafora, iš čia kyla tiek Bažnyčios misijos, tiek Išganymo sakramentų supratimas.

Kas yra mūsų laukas šiandien? Štai keli iššūkiai susiję su šeima: gimimų skaičiaus mažėjimas ir senstanti visuomenė apvertė santykius tarp jaunų ir senyvų žmonių; kontracepcija įgalino atskirti lytiškumą ir prokreaciją; dirbtinė reprodukcija atskiria gyvybės suteikimo procesą nuo buvimo tėvu; *de facto*, kartu gyvenančios poros kalba apie jų santykių socialinio įtvirtinimo poreikį; homoseksualūs asmenys klausia, kodėl jie negali gyventi pastoviam ryšyje ir išlikti praktikuojančiais tikinčiais. Tačiau tikroji problema, mirtina mūsų dienos žmonijos žaizda – tai, kad žmonėms vis sunkiau išeiti iš savęs ir įtvirtinti ištikimybės ryšius su kitu, net mylimu žmogumi. Priešais save Bažnyčia mato individualizmo persmelktą žmoniją. Pirmasis Bažnyčios rūpestis turėtų būti ne užverti duris, tačiau atidaryti jas. Bažnyčia turi skleisti joje gyvenančią šviesą, ji turi išeiti pasitikti žmones, kurie net ir tikėdami, kad jiems nebūtina išgirsti Išganymo žinios, dažnai susivokia bijantys gyvenimo, jo sužeisti.

Koks tuomet Bažnyčios, kaip lauko ligoninės, buvimas pasaulyje? Sinodo dokumentuose randame atsakymą: jie kalba apie Bažnyčią kaip „fakelą“ sąryšyje su Bažnyčia kaip „švyturiu“. Bažnyčia kaip kelrodis fakelas kviečiama palydėti žmones jų kelionėje, pažvelgti į tikrą jų patirtį. Pasak popiežiaus, šiandien mums labiau nei bet kada reikia „Bažnyčios, kuri sugebėtų atkurti pilietybę tokiais daugybei savo vaikų, kurie keliauja tarsi egzodo sąlygomis“. Krikščioniška pilietybė tai visų pirma yra Dievo gailėstingumo vaisius. Jei Bažnyčia ištis yra motina, ji turi atsiliepti savo vaikams iš gailėstingumo gelmių, širdingiausio gailėstingumo (plg. Lk 1, 78). Taip „visi gali tam tikru būdu dalyvauti Bažnyčios gyvenime, būti jos bendruomenės dalimi, ir net Sakramentų durys neturėtų būti uždarytos, dėl jokios priežasties“.

Išlieka daugybė klausimų, į kuriuos reikia išsiginčyti, ir mes esame tik pradžioje. Kaip turėtume judėti į priekį šioje kelionėje? Popiežius Pranciškus ne kartą kartojo, jog jei mes ištis esame teisingame kelyje, kelias palaipsniui atsivers, mes turime tęsti, guodžiami vidinio tikrumo Dievo buvimu ir nesileisdami, kad mums vadovautų baimė ar nerimas. Žvelgiant gailėstingumo ir paguodos žvilgsniu, pastoracinis išsiūrijimas ir išsiginčijimas yra teisingas kelias. Tačiau kelyje taip pat laukia pagundų, kurias popiežius nurodė Sinodo pabaigoje. Tai nedraugiškas apsiribojimas įstatymu, tikrumu, kuris mums žinomas, nesiekiant to, ko dar turime iš-

Nukelta į 11 psl.

DATOS ir SUKAKTYS

Antroji lapkričio savaitė

Lapkričio 10 d.

Pasaulinė jaunimo diena

Pasaulinė mokslo diena taikai ir vystymuisi

– 1483 m. gimė Marthin Luther King, protestantiškosios reformacijos pradininkas, vienuolis augustinjonas, teologas, siekęs bažnyčios reformų išvengiant skilimo, jo Biblijos vertimas laikomas vienu svarbiausių Biblijos vertimų. Luther mokymas tapo protestantizmo judėjimu – liuteronizmu (mirė 1546 m.).

– 1759 m. gimė Friedrich Schiller, vokiečių poetas, dramaturgas (mirė 1805 m.).

– 1903 m. gimė Simas Sužiedėlis, mokytojas, literatas, istorikas, priverstinis emigrantas, publicistas, redaktorius (mirė 1985 m.).

– 1913 m. gimė **Bronius Kviklys**, žurnalistas, dienraščio „Draugas“ redaktorius (mirė 1990 m.).

– 1922 m. Vatikanas *de jure* pripažino Lietuvos nepriklausomybę.

– 1999 m. mirė Stasys Antanas Bačkis, Lietuvos diplomatas, publicistas (gimė 1906 m.).

– 2004 m. Lietuvos Seimas (pirmasis Europos sąjungoje) ratifikavo Europos Sąjungos Konstituciją.

Lapkričio 11 d.

Šv. Martyno diena.

– 1918 m. Augustinas Voldemaras sudarė pirmąją nepriklausomos Lietuvos vyriausybę.

– 1918 m. Vilniuje pirmą kartą iškelta Lietuvos trispalvė vėliava.

– 1920 m. Paryžiaus place de l'Étoile, po Triumfo arka, palaidoti Nežinomo kario palaikai ir uždegta Amžinoji ugnis. Tai buvo pirmasis pasaulyje paminklas Nežinomam kariui.

– 1922 m. įkurta pirmoji Lietuvos studentų korporacija Neo-Lithuania.

– 1940 m. Berlyne Kazio Škirpos iniciatyva įkurtas Lietuvių aktyvistų frontas, turėjęs pagrindinius centrus ir antisovietines organizacijas okupuotoje Lietuvoje. Jo tikslai buvo siekti Lietuvos nepriklausomybės kilus Vokietijos ir SSRS karui.

– 1961 m. įsteigta LSSR Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugija – vienintelė tokios paskirties organizacija Sovietų Sąjungoje.

Lapkričio 12 d.

– 930 m. Islandijoje įkurtas seniausias pasaulyje veikiantis parlamentas Altingas.

– 1840 m. gimė Auguste Roden, prancūzų skulptorius (mirė 1917 m.).

– 1893 m. laikraštyje „San Francisco Morning Call“ paskelbtas pirmasis septyniolikmečio Jack London apsakymas, kuris vadinosi „Taufūnas prie Japonijos krantų“.

– 1910 m. atliktas pirmasis kino triukas pasaulyje – kaskadininkas nušoko į Hudsono upę iš degančio oro baliono.

Lapkričio 13 d.

– 354 m. gimė Aurelijus Augustinas, vienas įtakingiausių katalikų bažnyčios teologų, filosofas ir bažnyčios mokslo skleidėjas. Augustijonų vienuolių ordino patronas. Katalikų bažnyčios šventasis, palaimintuoju laikomas ir stačiatikių (mirė 430 m.).

– 1806 m. gimė Emilija Pliaterytė, grafitė, kilusi iš garsios Pliaterių giminės, 1831 m. sukilimo dalyvė, Lenkų kariuomenės kapitonė, nacionaline didvyre laikoma ir Lenkijoje bei Baltarusijoje (mirė 1831 m.).

– 1868 m. mirė Joachine Antonio Rosini, italų kompozitorius, vienas iš didžiausių italų operos kūrėjų (gimė 1792 m.).

– 1883 m. mirė Richard Wagner, garsus vokiečių kompozitorius, muzikos teoretikas ir eseistas. Vienas didžiausių vokiečių romantiškos operos kūrėjų (gimė 1813 m.).

Lapkričio 14 d.

Pasaulinė diabeto diena

– 1431 m. gimė Vladas III Drakula, Valakijos, kalnuotos vietovės šalia Transilvanijos, princas, gyvenęs XV a. (mirė 1476 m.).

– 1832 m. New Yorke pradėjo važinėti pirmasis pasaulyje arklių traukiamas tramvajus.

– 1840 m. gimė Oscar-Claude Monet, prancūzų tapytojas, peizažistas, impresionizmo atstovas (mirė 1926 m.).

– 1960 m. įsteigta OPEC – naftą eksportuojančių šalių organizacija.

Lapkričio 15 d.

Pasaulinė diena žuvusiems eismo įvykiuose atminti.

– 1280 m. mirė Albertas Didysis, dominikonų vienuolis ir vyskupas, iškilus teologas, vienas iš Bažnyčios mokytojų, šventasis (gimė 1193 m.).

– 1920 m. gimė Bronius Nainys, Lietuvos antinacinio ir antitarybinio pasipriešinimo dalyvis, JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

– 1920 m. pirmasis Tautų Lygos posėdis Ženevoje.

– 1988 m. Palestinos valstybės paskelbimas.

Lapkričio 16 d.

Tarptautinė tolerancijos diena.

Pasaulinė filosofijos diena.

– 1893 m. gimė Kazys Binkis, lietuvių poetas, rašytojas, žurnalistas, dramaturgas (mirė 1942 m.).

– 1899 m. mirė Vincas Kudirka, gydytojas; lietuvių prozininkas, poetas, publicistas, kritikas, vertėjas, varpininkas, laikraščio „Varpas“ redaktorius, vienas iš lietuvių tautinio sąjūdžio ideologų. Lietuvos Respublikos himno autorius (gimė 1858 m.).

– 1906 m. Anglijoje buvo užpatentuota pirmoji kino kamera.

– 1918 m. įkurta Mažosios Lietuvos tautinė taryba.

Vilniaus aukcionas ir antrinė meno rinka Lietuvoje

SIMONA MAKSELIENĖ

Pirmasis Vilniaus aukcionas įvyko 2007 m. rugsėjį, o 2014 m. gruodžio 12 d. įvyks jau XXXV-asis Vilniaus aukcionas. Aukcionas yra antrinės meno rinkos platforma, kurioje kolekcininkai, savininkai gali parduoti ir pirkti meno kūrinius. Dirbame daugiausiai su lietuviška vaizduojamąja dailė (tapyba, grafika, skulptūra), tačiau yra buvę aukcionų, kuriuose pristatomi ir labiau specifiniai dalykai, tiesa dažniausiai vienu ar kitokių aspektu – lituanistiniais (senoji lituanistinė kartografija, knygos, medaliai, plakatai, fotografija, netgi autografi). Lietuvos dailę suprantame plačiame kontekste: tai ne vien lietuviškos kilmės menininkai, bet ir litvakai (žydų kilmės asmenys kilę iš buvusios LDK teritorijos) ar tarpukario Vilniaus lenkai, Stepono Batoro universiteto Dailės fakulteto auklėtiniai. Visų jų meninė kūryba formavo tai, kas yra vadinama Lietuvos dailė. Reguliariai (kelis syk per metus) Vilniaus aukcionuose būna pristatoma ir išeivijos dailė, kuriai skiriame didžiulį dėmesį. Per aštuonerius metus aukcione buvo parduota daugybė meno kūrinių, atkeliavusių iš įvairiausių pasaulio kampelių nuo Australijos iki Kanados, džiaugiamės kiekvienu sugrįžtančių išeivijos autorių meno kūriniumi: Adomo Galdiko, Viktoro Vizgirdos, Vytauto Petravičiaus, Vytauto Igno, Prano Lapės, Telesforo Valiaus, Romo Viesulo, Adolfo Valeškos, Petro Kiaulėno, Vytauto Kazimiero Jonyno, Elenos Urbaitytės ir daugelio kitų – visų čia nesuminėsi.

Vilniaus aukcionas nemažai dėmesio skiria ir švietimui. Šalia aukciono namų veikia ir Meno istorijos mokykla, kurioje skaitomos įvairios Lietuvos dailės istoriją gvildenančios paskaitos, taip pat leidžiame knygas – Vilniaus aukciono biblioteka, kurios rėmuose jau pasirodė knygos, skirtos Jono Buračo, Vladislavo Žiliaus, Bari Egizo, Rimvido Jankausko-Kampo kūrybai, rengiamas Adomo Galdiko kūrybos albumas.

Vilniaus senamiestyje veikia ir Vilniaus aukciono meno galerija pavadinimu „Kunstkamera“. Joje bene daugiausiai dirbame su išeivijos autoriais. Jau įvyko keturios Prancūzijoje gyvenančio dailininko Prano Gailiaus parodos („Vario metamorfozės“ – 2010, „Liuksemburgo sodai“ – 2012, „Pradžios pradžia“ – 2013, „Eagle Lake Story“ – 2014), išleistas jo kūrinių retrospektyvinis albumas bei du mažesnės apimties parodų katalogai. Taip pat buvo surengtos ir kitų išeivių pa-

Vilniaus aukcionas įgyja vis didesnį populiarumą.

rodos: Prano Lapės „Smėlio matamorfozės“ (2012), bendra Žibunto Mikšio ir Rainer Mordmüller grafikos darbų paroda „Draugystės kūriniai“ (2011), Antano Mončio „Keimarinės formos“ (2011) ir „Spalvų vokalizės“ (2014), Vladislavo Žiliaus „Švytėjimai“ (2013, ši paroda palydėta V. Žiliaus kūrybos albumu), Stasio Eidrigėvičiaus „Pratęsti paveikslai“ (2014). Pristatyta JAV gyvenančios Saulės Pikty-

(„Spynos-ir-raktai“, 2011) bei trumpai, bet intensyviai kūrė Akvilės Zavišaitės kūryba („Tarp Vilniaus ir Sidnėjaus: po 20 metų“, 2011). Bene sudėtingiausias projektas darbo su išeivija srityje buvo grupinės išeivijos dailininkų parodos „Pasitraukimai. Abstrakcija išeivijos dailėje“ (2013) surengimas, kurioje buvo pristatyti 17-os išeivijos autorių nuo Kanados iki Australijos abstraktaus pobūdžio kūriniai. Pristatome ir fotografijos meną: surengtos JAV išeivių Kazio Daugėlos („Kelionė“, 2012) ir Algimanto Kežio („Architektūra“, 2013) fotografijų parodos.

JAV gyvenančius lietuviško meno kūrinių savininkus norime pakviesti, kai jie nusprendžia išsiskirti su savo meno kūriniais (tai natūralus procesas

laiko tėkmėje), juos pardavinėti ne JAV aukcionuose ar e-Bay tipo interneto platybėse, tačiau sugrąžinti juos į Lietuvą (kur jiems ir vieta) bei pateikti juos pardavimui Vilniaus aukcione. Daugiau informacijos: www.menorinka.lt / www.vilniausaukcionas.lt

Dr. Simona Makselienė – Vilniaus Aukciono vadovė, menotyrininkė

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Jamžintas kun. marijono Kristupo Švirmicko (1814–1894) atminimas

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Spalio 30-ąją Marijampolėje ir netoli jos esančiame Varnupių kaime vyko renginiai, skirti knygnešio, švietėjo, 1831-ųjų metų sukilimo dalyvio, ilgamečio Sibiro tremtinių sielovadininko kunigo Kristupo Marijos Švirmicko, MIC 200-osioms gimimo ir 120-osioms mirties metinėms paminėti bei atminimui jamžinti.

Kunigas K. Švirmickas

Minėjimo dalyviai iš pradžių rinkosi netoli Marijampolės esančiuose Varnupiuose, Daukšių parapijoje, kur buvusioje Švirmickų sodyboje-dvarelyje ir gimė šis kunigas. Čia buvo iškilmingai pašventintas skulptoriaus Algimanto Sakalausko paminklas-koplytstulpis K. Švirmickui. Skulptorius jame pavaizdavo ir patį kunigą, laikantį knygą, kurioje – Vytis ir Gedimino stulpai, ir Sibiro Irkutsko mieste 1884 metais iškilusią Dievo Motinos Dangun ėmimo bažnyčią, kurios statyba rūpino si K. Švirmickas. Ši bažnyčia išliko iki mūsų dienų, dabar joje veikia Irkutsko filharmonija.

Po šv. Mišių Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bazilikoje Marijampolės P. Kriauciūno viešojoje bibliotekoje buvo surengta konferencija, kurioje prisimintas iškilus kunigas marijonas K. Švirmickas. Susirinkusiuosius sveikino Vilkaiviškio vyskupas Rimantas Norvila, Marijampolės meras Vidmantas Brazys, taip pat marijonų veiklos tyrinėtojas iš Lenkijos dr. kun. Jan Kosowski, MIC. Pastarojo straipsniu „Kunigas Kristupas Švirmickas – Sibiro tremtinių sielovadininkas“, paskelbtu 2009 metais „Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštyje“ (vertėja Aldona Prasmantaitė) naudotasi šiaame rašinyje.

Pranešimą „Kunigas Kristupas Marija Švirmickas – knygnešys, švietėjas, Sibiro tremtinių sielovadininkas“ skaitė Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centro generalinis direktorius Valdas Kubilius, padėjęs daug pastangų, kad šis jau užmirštas šviesuolis vėl būtų prisimintas. Profesorius kunigas Kęstutis Žemaitis kalbėjo apie Marijampolės marijonus 1831 ir 1863 m. sukilimuose, o marijonų vienuolijos edukacinę veiklą 1918–1940

Varnupiuose jamžintas garsaus kunigo marijono atminimas.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

ne ir gavo Kristupo Marijos vardą. 1837 m. gruodžio 24 d. vyskupas Pawel Straszyński Seinuose jį išventino kunigu.

Dokumentai liudija, kad iš prigimties buvęs jautrus žmonių skurdui ir kančioms, pasirengęs patarnauti labiausiai vargstantiems, jis susirūpino kurčėnybiais, kurie tada buvo laikomi psichiniais ligoniais, išjuokiami ir izoliuojami. Nuo 1839 iki 1841 metų K. Švirmickas išbuvo Kurčėnybių institute Varšuvoje, kur susipažino su kurčėnybių gydymo metodais. Grįžęs į Marijampolę, prie vienuolyno įsteigtoje specialioje mokykloje pradėjo darbą su keltu kurčėnybių. Tuo metu tai buvo didelė naujiena ir ypač sunkus tarnystės artimui būdas. 1844 m. kun. Švirmickas buvo išrinktas Marijampolės vienuolyno vyresniuoju ir vis labiau išitraukė į pasipriešinimo prieš Rusiją judėjimą bei konspiracinę veiklą.

Marijampolės vienuolyno vyresnysis ir keletas kitų marijonų ėmėsi nelegalios veiklos parūpinti patriotinės literatūros iš Prūsijos bei Prancūzijos. K.

metais apžvelgė Marijampolės marijonų gimnazijos mokytoja Loreta Tolkovienė. Buvo kalbama ir apie pirmosios sovietų okupacijos ir nacių okupacijos laikotarpių marijonų vienuolijos sielovadinę veiklą, taip pat apie kovą dėl lietuvių sielovados Seinų krašte.

K. Švirmickas gimė nuskurdusio bajoro šeimoje 1814 m. rugsėjo 8 d. Lietuvoje, Varnupių kaime. Tėvų namuose buvo auklėjamas religine ir patriotine dvasia, kuri jame išliko iki pat gyvenimo pabaigos. Pradžios mokyklą baigė Marijampolėje 1824 metais, po to mokslus ėjo išplėtos mokymo programos vienuolyno mokykloje. Prasidėjęs 1831 m. sukilimui prieš Rusiją, įstojo į tautinę kariuomenę, dukart buvo sužeistas mūšiuose, slapstėsi bajorų dvaruose, gydėsi. Pasveikęs 1832 m. įstojo į marijonų vienuoliją Marijampolės vienuoly-

ne, kurioje dirbo mokytoju. Švirmickas išitraukė į uždraustos literatūros platinimą, policijos jis buvo apkaltintas uoliai rūpintis rasti lėšų spaudai ir literatūrai pirkti. Carinė Tarymo komisija nustatė, kad jis buvo atsakingas už literatūros siuntimą per Nemuną į tuo metu Rusijos imperijos sudėtyje buvusią Lietuvą. Dauguma uždraustos literatūros buvo laikoma vienuolyne, iš kur ji buvo išvežiojama po visą Lietuvą.

Marijampolės vienuolyne 1846 m. gruodį buvo suimti trys vienuoliai, tarp jų vienuolyno vyresnysis kun. K. Švirmickas. Už pasipriešinimą ir nepripažinimą kaltu kun. Švirmickas buvo perduotas karo teismui, kuris jį 1850 m. rugpjūčio mėn. nu teisė neterminuotai katorgai Sibire. Procesui pasibaigus nuosprendis Švirmickui buvo sušvelnintas – katorgą pakeitė tremtimi į Irkutsko guberniją policijos priežiūron, paliekant kunigą ir neatimant civilinių teisių. 1852 m. gegužę kunigas atvyko į Irkutską ir jau niekada negrįžo tėvynėn.

Remiantis 1855 m. lapkričio 17 d. amnestijos įsaku, kun. K. Švirmickui buvo leista grįžti į tėvynę, tačiau parapijiečiams prašant savo valia jis sutiko pasilikti tremtinių kunigą. Jis gerai suprato, kas dėjos daugumos tremtinių širdyse. Nebuvo tai „lengvi“ parapijiečiai – vieni, palaužti nelaimės, plūdo Dievą ir žmones, kiti dėl materialinių nepriteklių darėsi abejingi tikėjimo reikalams, valstiečiai turėjo pretenzijų kunigams, kad įkalbėjo juos sukilti, žadėdami pergalę, o vietoj to sulaukė pralaimėjimo ir tremties. Kun. Švirmickas, kuris pats patyrė kalinio ir tremtinio dalį, suprato visus tuos skaudulius ir dvejojimus, gerbė kiekvieno pažiūras, kantriai palengva tirpdė prieššumą. Kai kurie tremtiniai įpuolė į depresiją, alkoholizmą, pasidavė demoralizacijai, kiti krovėsi turtus ir smaginosi.

Remiantis 1855 m. gruodžio 10 d. metropolitono dekretu, kunigas buvo paskirtas nuolatinu Irkutsko klebonu ir Sibiro būrių karo kapelionu, o carinė valdžia 1856 m. liepos 26 d. dekretu tai patvirtino. Be klebono pareigų Irkutskas, kun. Švirmickas privalėjo kasmet lankyti tikinčiuosius, pabirusius po šią didžiausią pasaulio parapiją, o ypač karštai troško aplankyti teritorijas palei Amūrą, iki tol Bažnyčiai neprieinamas. Kun. Švirmickas paprastai keliaudavo žiemą: pašto traktais, garlaiviais, valtimis, arkliais, šiaurės elniais, jaučiais, slidėmis, šunų kininiais. Kelionės buvo be galo varginančios, bet misionieriui jos teikė didžiulį džiaugsmą. Kiekvienais metais kun. Švirmickas aplankydavo savo parapijiečius, pasiekdavo atokiausius laukinių apylinkių užkampius. Dažnai pasukdavo į šalį nuo kelio paguosti net vieną užmirštą varguolį, bet tai darydavo savo sąskaita, nebent pašto stotyje sutikdavo kokį geradarį ir pasiturintį žmogų, kuris padengdavo jo kelionės, maitinimosi ir nakvynės išlaidas.

Didžiąją misijų kelionę po Rusijos Tolimuosius

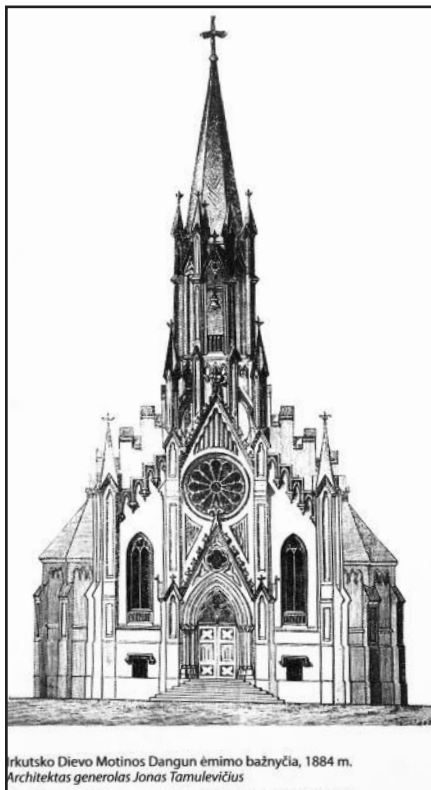
Atminimo lentoje – ir bažnyčios, kurią Sibire statė K. Švirnickas, vaizdas.

Rytus jis keliavo nuo 1859 m. kovo iki 1860 m. sausio vidurio, aplankė apie 350 tremtinių katalikų. Daugumai katalikų kunigo atvykimas ir šventos Mišios, pirmąkart po daugelio metų aukojamos, kaip atrodė tarsi paties Dievo užmirštame Sibiro užkampyje, buvo neeilinis įvykis, galimybė geriau patikrinti savo sąžinę Dievo, tėvynės ir artimųjų atžvilgiu, galimybė atsitokėti iš alkoholizmo bei atsinaujinti tikėjime.

Kun. Švirnickas tuomet įveikė tūkstančius kilometrų, aukojo šv. Mišias, krikštijo, klausė išpažinčių, mokė, teikė Santuokos sakramentą, šventino kapus, guodė ir stiprino. Bičiulių prašomas tą savo ilgiausią ir sunkiausią, bet daugiausia dvasinio pasitenkinimo teikusią misiją kelionę aprašė vaizdingame reportaže ir įteikė spaudai. Buvo aprašyti jaudinantys susitikimai: „Meldžiantis ir giedantis iš tikro ne vieno akys pasruvo ašaromis, nes, užplūdus atsiminimams apie gimtus kraštus, liūdna ir graudu širdyje darsėsi, kad esame nuo jų, nuo tėvynės taip atskirti. Vienas Dievas težino, ar kada nors sulauksime galimybės gyventi gimtojoje žemėje, bent kaulelius joje palaidoti”.

1887 m. kunigas Švirnickas šventė savo 50-ties metų kunigystės jubiliejų. Ta proga ypatinga Sibiro kunigų dovana buvo erškėčiaus vainikuota taurė. Popiežius Leonas XIII ta proga atsiuntė jam auksinę taurę ir mišiolą aukso apkaustais. Drauge atsiųstame laiške pavadino jį „katalikų misionierių pasididžiavimu, marijonų papuošalu ir popiežiaus širdies džiaugsmu”.

Kun. Švirnickas mirė 1894 m. lapkričio 30 d. nuo žaizdų, padarytų nežinomų nusikaltėlių. Irkutsko laikraštis išspausdino apie jį šiltus atsi-

Irkutsko Dievo Motinos Dangunėmo bažnyčia, 1884 m. Architektas generolas Jonas Tamulevičius

minimus: „Buvo girdėti ne viena ištikimų katalikų ir stačiatikių dejonė, kai į šaltą Sibiro žemę buvo laidojamas paprastas baltas karstas su garbingu vieno didžiausių XIX a. lenkų kunigų kūnu. Ramybė Tavo pelenams, garbingas gerasis žmogau. Ramybė Tau, kuris niekuomet neatsakei pagalbos nė vienai iš savo dvasinių avelių. Ramybė Tau ir tebūnie lengva Tau rūsti ir šalta tolimo Sibiro pakraščio žemė, priglaudusi paprastą Tavo karstą”. Jis buvo palaidotas nusipelnusių Irkutsko gyventojų panteone, kuris sovietmečiu buvo sunaikintas, o ta vieta paversta Irkutsko centriniu kultūros ir poilsio parku.

Bažnyčia sinodiniame kelyje

Atkelta iš 8 psl.

mokti; tai pagunda pasitelkti nuolaidžiaujančią gailėstingumą, kuris tvirsto žaizdas, prieš tai jų neišgydęs; troškimas pakeisti akmenis duona, siekiant užbaigti ilgą ir sunkų pasninką, tai ir siekis perkeisti duoną į akmenis ir mesti į nusidėjėlius ar silpnuosius. Yra ir pagunda nužengti nuo kryžiaus, pasiduoti pasaulio dvasiai, užuot išgryninus ir nukreipus pasaulio dvasią Dievo Dvasios link. Galiausiai pagunda manyti, kad esame tikėjimo savininkai, pagunda nepaisyti tikrovės, kalbant daug, bet nepasakant nieko.

Bernardinai.lt (pagal Sinode dalyvavusio kun. A. Spadaro, SJ straipsnį „Una Chiesa In Cammino Sinodale”, skelbtą žurnale *Civiltà Cattolica*).

PADĖKA
Mūsų mamai ir bobutei
A † A
REGINAI MIKAILIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems už pareikštas užuojautas, maldas ir užprašytas šv. Mišias.
 Taip pat dėkojame už aukas Nekaltojo Prasidėjimo seselių vienuolynui Putnam, CT.

Čižiūnų šeima

www.draugas.org/mirties.html

Naują knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge”

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis” išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim” (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo” knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarų. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim” yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

Astrida Pauperas, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paukojo 50 dol. Dėkojame už suteiktą paramą.

Kęstutis Ječius, gyvenantis **Villa Park, IL**, „Draugo” leidybos išlaidoms sumažinti atsiuntė 50 dol. Nuoširdus Jums ačiū.

ATLANTIC Express Corp.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIAI
 LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Centrinio ofiso adresas: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

- MALWA **Wally's Market** 1731 Golf Rd. Mount Prospect, IL 60056 Tel: 847-364-2929
- MALWA **Geios Caves** 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
- MALWA **Extreme Exteriors** 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
- MALWA **Biomed** 380 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-586-6676
- MALWA **Smilga** 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
- Excel Insurance** 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
- Atlantic Express Chicago** 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
- Lithuanian Plaza** 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
- Kunigaikščių Užeiga** 6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
- Ruta** 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 830-984-7882
- Always With Flowers** 1138 B S. Slate St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
- Eurus Deli** 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
- Wonders of Nature** 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lapkričio 13 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios parapijos salėje įvyks Zarasiškių klubo narių susirinkimas. Tel. pasiteirauti: 773-247-5944.

■ **Šeštadienį, lapkričio 15 d. 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejus kviečia į susitikimą su Lietuvių išėivijos instituto vyresniąja mokslo darbuotoja, Vytauto Didžiojo universiteto docente, Lietuvių literatūros katedros vedėja docente Dalia Kuziniene. Ji skaitys paskaitą „Pasitraukimo iš Lietuvos tema išėiviu tekstuose“. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629. Tel. 773-582-6500.

■ **Kviečiame praleisti sekmadienio popietę su muzika.** Lapkričio 16 d. 12 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapi-

jos salėje dainas atliks daugelio konkursų laimėtoja trylikametė dainininkė Agnė Giedraitytė, kurios balsas jau spėjo nuskambėti New Yorko Carnegie Hall. Kaina 15 dol. Dalyvaudami koncerte padėsite Agnei išleisti pirmąją muzikinę kompaktinę plokštelę.

■ **Lapkričio 20 d. 1 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios parapijos salėje įvyks Tauragės klubo narių susirinkimas.** Telefonas pasiteirauti: 773-471-2239.

■ **Lietuvių dailės muziejus (PLC, Lemonte) kviečia į Sigitos Monikos Sulaitytės tapybos parodos „Nėra kelio“ atidarymą „Sielos“ galerijoje lapkričio 22 d., šeštadienį, 7 val. v.** Vynas, vaisės ir filosofiniai pokalbiai! Paroda veiks iki gruodžio 7 d.

Lapkričio 15–16 dienomis Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje rengia konsulinę pareigūnų išvykstantąją misiją į Arizonos valstiją, Phoenix miestą. Konsulinės paslaugos bus teikiamos lapkričio 15 d., šeštadienį, nuo 9 val. iki 5 val. p. p. ir lapkričio 16 d., sekmadienį, nuo 9 val. iki 2 val. p. p. viešbučio „Radisson Hotel Phoenix Airport“ patalpose, esančiose adresu 427 North 44th Street, Phoenix, AZ 85008.

Konsulinės misijos metu bus priimami prašymai dėl pasų keitimo ir išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų (vaikų gimimo, santuokos, ištuokos) įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, gyvenamosios vietos deklaravimo, Lietuvos Respublikos pilietybės, konsulinės registracijos. Taip pat Lietuvos Respublikos piliečiams bus atliekami notariniai veiksmai, įskaitant ir notarinių liudijimų, kad asmuo yra gyvas ir gyvena JAV, tvirtinimą, reikalingų pateikti kompetentingoms Lietuvos institucijoms dėl senatvės pensijos ir kitų socialinių išmokų mokėjimo pratęsimo 2015 metais.

Užsiregistruoti konsulinę paslaugų gavimui ir dėl išsamesnės informacijos prašome skambinti į Lietuvos generalinį konsulatą Čikagoje tel. 312-397-0382 arba rašyti el. paštu kons.cikaga@urm.lt. Išankstinė registracija būtina.

Konsulinė misija į Phoenix, Arizonos valstiją, organizuojama pirmą kartą.

Filmo „Nematomas frontas“ premjera Čikagoje

Atvykite į filmo premjerą ir susitikimą su kūrėjais „Music Box“ kino teatre Čikagoje, 3733 North Southport Avenue. Filmas bus rodomas penktadienį, lapkričio 14 d. 7:30 val. v., šeštadienį, lapkričio 15 d. 7:30 val. v. ir sekmadienį, lapkričio 16 d. 1:40 val. p. p. Susitikimas su kūrėjais – penktadienio vakarą. „Music Box“ tel. 773-871-6604, tinklapis: www.musicboxtheatre.com.

„Nematomas frontas“ – tai filmas, pasakojantis legendinio partizano Juozo Lukšos-Daumanto gyvenimo ir viso partizanų judėjimo Lietuvoje istoriją.

Lietuvoje filmas sulaukė daug gerų atsiliepimų, buvo rodomas visuose didžiuosiuose Lietuvos kino teatruose bei Vilniaus tarptautiniame kino festivalyje „Kino pavasaris“, kur laimėjo žiūroviškiausio filmo apdovanojimą.

Filmo įgarsinime dalyvavo Andrius Mamontovas.

Daugiau informacijos apie filmą: www.theinvisiblefront.com

Filmo anonsas: <https://www.youtube.com/watch?v=hUfluzZLDGk>

Brolius, seses ir svečius kviečiame į
Akademino Skautų sąjūdžio
90 m. jubiliejų ir
Čikagos skyriaus metinę šventę.

Šventė vyks

lapkričio 15 d., šeštadienį,

Willowbrook Ballroom

(8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL
60480).

Pradžia 5:30 val. p. p.

Pabendravinimas iki 6 val. vakaro,
po to – programa.

Vietas užsisakykite iki

lapkričio 12 d. tel. 630-243-6302

(ses. A. Sakalaitė)

arba

el. paštu ausreles@comcast.net

maloniai kviečia Jus dalyvauti

TUNTO 20-MEČIO JUBILIEJUJE

2014 metų

lapkričio 16 dieną, 10:30 val. r.

Jaunimo centre Čikagoje,

5620 S. Claremont Ave.

Chicago, IL 60636

Programoje:

* šv. Mišios koplyčioje

* oficialioji dalis – tunto sueiga Mažojoje salėje

* pietūs

Apie dalyvavimą prašome pranešti iki **lapkričio 11 d.**

Vilijai Garbonkienei

tel. 773/968-4251, el. p. vilija.garbonkus@gmail.com

Auka – 20 dol. asmeniui

Kun. dr. prof. Kęstučio Trimako paskutinė knyga „Mano Pasaulėjautos kelionė“ pasiekė Čikagą. Knygą sudaro trys dalys: 1. kun. Trimako parašyti tekstai apie savo jaunų dienų patirtį; 2. jaunytės dienoraščiai iš karo pabėgėlių stovyklų Vokietijoje; 3. atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenų įžvalgos. Knyga išleista kun. Trimako testamentu paskirtomis lėšomis.

Knyga parduodama „Drauge“. Jos kaina – **30 dol.** (be persiuntimo išlaidų). Visos surinktos lėšos bus persiūtos į Lietuvą, į kankinės Adelės Dirsytės fondą.

Kunigas Kęstutis Trimakas

**MANO
PASAULĖJAUTOS
KELIONĖ**